

18.

III. Pozvani živjeti kršćanski – 18. Kateheza¹⁰³

(NE)ODGOVORNO ŽIVLJENJE SPOLNOSTI

„Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama.“
(1 Kor 6, 19)

CILJEVI

- **Kognitivni cilj:** Krizmanik razumije važnost i vrijednost svoga tijela i svoje spolnosti.
- **Afektivni cilj:** Krizmanik razvija pozitivne stavove i osjeća prema svom tijelu i svojoj spolnosti.
- **Operativni cilj:** Krizmanik vrednuje svoje tijelo i oblikuje stavove kojim ga štiti i cijeni.

KLJUČNI POJMOVI:

Spolnost, spolni čin, homoseksualnost, masturbacija.

MJESTO ODRŽAVANJA SUSRETA:

Katehetska dvorana. Sjedalice posložene u krug na početku sa mogućnosti da se kasnije preslože za rad po grupama. Pripremiti Post-it papiriće u četiri boje. Ispod na sjedalicu nalijepiti papiriće (bilo bi dobro da krizmanici ne vide koje su boje da se ne formiraju u skupine po želji nego spontano).

POTREBNA SREDSTVA

KATEHETA BI TREBAO IMATI	KRIZMANICIMA ĆE TREBATI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Post-it u 4 boje ✓ Papir ✓ Ploča ili projektor	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kemijska

¹⁰³ Vjeroučiteljica Anita Žunić-Rogić, prof.

Slika – Michelangelo Buonarroti, *Stvaranje Adama*, u: <https://www.bitno.net/vjera/benedikt-xvi-stvaranje-pad-otkupljenjeslika-covjeka/> (30.7.2020.)

TIJEK KATEHETSKOG SUSRETA

1. Uvodni dio susreta

- *Jedan od krizmanika čita molitvu naglas nakon koje se ostaje par trenutaka u tišini. Potom slijedi molitva Slava Ocu*

DAJ MI DA VOLIM...

Isuse,

Tvoje tijelo visilo je na križu za mene...

Tvoje tijelo ogoljeno je i poniženo zbog mene...

Tvoje tijelo bičevano je i ispljuvano zbog mene...

Ipak, nakon svega Tvoje tijelo postalo je kruh za mene...

Nauči me Gospodine da volim svoje tijelo...

Daj mi da u svom dlanu vidim tvoj, makar probijen čavlom...

Daj mi da u svom licu vidim tvoje makar nagrđeno...

Daj mi da gledam u svoje tijelo kao dom u kojem si ti...

Daj mi Isuse da volim što sam čovjek.

Slava Ocu...

Najava teme

Naša današnja tema poziva nas na odgovorno življenje spolnosti, ali da bi o tome govorili prvo moramo otkriti - Što je spolnost? Razmišljat ćemo o tome zajedno. Iz onoga što vidite i što ste do sada naučili branit ćete određena stajališta kao grupa. Dakle, od trenutka kada otkrijete kojoj grupi pripadate više ne iznosite svoje mišljenje nego na temelju onog što znate zastupate mišljenje grupe kojoj pripadate, a ovo su grupe i način kako ćete pokušati pristupiti zadanoj temi:

- 1) JA - Prva grupa zastupa stavove pojedinca, jedinke koji je sam i brine samo za sebe i svoje zadovoljstvo.
- 2) MI - Druga grupa zastupa stajalište para, dvoje, muškarca i žene. Taj par je snažno spojen u ljubavi i predanju. To je MI u kojem, vjerujem, svi čeznemo biti.
- 3) CRKVA - Treća grupa iz onog što zna ili pretpostavlja da su stavovi Crkve branit će to stajalište. Polazna misao je „Što bi Crkva rekla ili kako bi postupila???”
- 4) SVIJET - Četvrta grupa zastupa Svijet danas. Sve što vidite ili ste čuli o navedenoj temi u medijima, na internetu ovdje će biti stav koji ćete braniti.

Ispod vaše sjedalice zalijepljen je papirić, pokušajte ga naći i pridružiti se skupini iste boje. Nakon toga na ploči na koju stoje nazivi grupa i prekriveni papirićem u boji otkrivamo koja grupa pripada kojoj boji. Jedan krizmanik u svakoj grupi dobiva papir i olovku na koji će pisati odgovore.

2. Središnji dio susreta

Započet ćemo s pitanjima:

- Što proizlazi iz spolnosti?
- Koje probleme vidimo u spolnosti?

➤ *Rasprava o odgovorima.*

Iz ova dva zadatka trebalo bi otkriti da: 1. spolnost obuhvaća cijelu ljudsku stvarnost (uloga spolnosti je velika u zdravlju, zajednici, politici, životnom vijeku...) i 2. spolnost nije samo spolni čin.

Ako shvatite i prihvatite vašu spolnost kao izuzetno važan i uzvišen dio vas samih shvatit ćete tko ste, za što vas je Bog osposobio i bit će vam lakše razumjeti tko je Bog. Zapanjujuće, zar ne? Ljudsko tijelo, u svojoj različitosti vuče nas u zajedništvo jer muškarac više postaje muško što je više okrenut ženi, a žena je ženstvenija što je više okrenuta muškarcu. Razumjeti biblijsko "njih dvoje bit će jedno tijelo", znači razumjeti da muškarac i žena tvore novo biće Čovjeka, cjelinu. To je spoj nadopune i poštovanja, a ne sile i prevlasti. Kroz takav prikaz, rekli bi neki idealan, ali ideal i jest ono čemu težimo, očituje nam se slika Krista koji je svojim utjelovljenjem posvetio naše tijelo. Vidimo i kako Krist postoji u zajedništvu sa svojom Crkvom - njih dvoje su jedno i Krist potiče i pomaže sve gdje je Crkva slaba. Možemo otići i korak dalje pa u slici povezanosti muškarca i žene vidjeti sveto Trojstvo u svojoj beskrajnoj dinamici ljubavi. Na početku Sv. Pisma stoji slika Adama, koji je pred Bogom gol i nema srama u njemu jer nema ni grijeha. Čovjek nije stvoren da se srami sebe nego da hvali Boga i u svom tijelu. Naravno kako je puno toga dobrog na ovom svijetu izokrenuto tako i spolnost krije gomilu problema.

Prvi koji ćemo spomenuti jest **homoseksualnost**.

- Mogu li homoseksualni parovi ostvariti zajedništvo o kojem smo sada govorili?
- Koje probleme vidiš u takvoj zajednici?

➤ *Rasprava o odgovorima.*

Svako živo biće na ovoj planeti trebalo bi svoju spolnost koristiti prvenstveno za rekreaciju – stvaranje, rađanje. Bog, kreator svega dao je svojim bićima da mu budu slični i da ujedinjeni i oni mogu stvoriti nešto novo, naravno opet uz Božju intervenciju. Dakle, svaki organ koji imamo ima svoju svrhu i funkciju, a upravo po spolnosti ostvaruje se naša sličnost s Bogom. Homoseksualni odnosi ne mogu dosegnuti takvu puninu ma kako ih mi interpretirali. Naravno, nije naše vrijeme iznjedrilo te novosti u spolnosti. Ima toga već u Bibliji, ali zanimljivo je da je u određenom trenutku kroz povijest homoseksualnost interpretirana kao čin oslobođen okova braka i ženidbe, a bez opasnosti od potencijalnog potomstva. Iz toga vidimo kako je čovjek stalno tražio način da opravda nešto što čovjeku po biologiji i naravi nije svojstveno.

Drugi problem spolnosti koji ćemo spomenuti je **masturbacija**.

- Kako bi definirali spolni čin?
- Je li čin masturbacije sam po sebi u redu?

➤ *Rasprava o odgovorima.*

Iz do sada navedenog o spolnosti jedan odgovor koji tražimo na prvo pitanje je komunikacija u ljubavi. Dakle, ako verbalno želimo komunicirati s nekim tu osobu moramo upoznati. Iz toga će proizići sav naš razgovor. Zamislite onda koliko morate poznavati nekog da tijelom s njim/njom komuniciramo u ljubavi. Tu nema mjesta za sram. Komunikacija nužno traži nekoga. Zato je masturbacija čin koji možemo opisati kao kratki spoj. Usamljena radnja koja vas ne čini boljom osobom i stvara krivu sliku o spolnosti u vašoj glavi. Spolnost postaje samo vlastito zadovoljstvo, sebičnost koja je hranjena maštarijama koje gotovo nikada nemaju veze sa stvarnošću. Osim toga, čovjek je razumno biće koje bi trebalo moći kontrolirati svoje nagone. Prepuštajući im se doista gazimo dostojanstvo koje nam po svemu pripada.

3. Katehetske zadaće

Nakon ovog susreta pokušajte pogledati svoje tijelo u ogledalo bez osude, srama ili podcjenjivanja. Zavolite sebe, svoje tijelo i jednoga dana vaša će povezanost sa drugom osobom očitovati otajstvo Božjeg nauma. Pokušajte svaki dan pronaći nešto na svom tijelu zbog čega ćete zahvaliti Bogu i nad svojim tijelom moliti riječima svetog Pavla koje ćemo učiniti osobnima:

*Tijelo moje hram je Duha Svetoga koji je u meni, koga imam od Boga, te nisam svoj/svoja.
Jer kupljen/na sam otkupninom. Proslavit ću dakle Boga u tijelu svojem!
(usp. 1 Kor 6, 19).*

➤ *Ovu rečenicu dobiva svaki krizmanik otisnutu na papiru i nosi je sa sobom.*

Upamtite: Nitko ne može vašem tijelu dati niti oduzeti dostojanstvo, koliko vi sami. Stvoreni ste na sliku Božju, u svemu. Vaša spolnost je dar.

4. Završetak susreta

➤ *Za kraj stavljamo odgovore svih grupa na ploču.*

➤ *Zamoliti krizmanike da prouče odgovore i sami za sebe promisle u kojim bi se skupinama voljeli nalaziti.*

➤ *Nakon kratke pauze u kojoj razmišljaju svako za sebe voditelj čita sljedeći biblijski tekst iz Prve poslanice Korinćanima:*

»Sve mi je dopušteno!« Ali – sve ne koristi. »Sve mi je dopušteno!« Ali – neću da mnome išta vlada. »Jela trbuhu, a trbuh jelima; Bog će i jedno i drugo uništiti.« Ali ne tijelo bludnosti, nego Gospodinu, i Gospodin tijelu! Ta Bog koji je Gospodina uskrisio i nas će uskrisiti snagom njegovom. Ne znate li da su tijela vaša udovi Kristovi? Hoću li dakle uzeti udove Kristove i učiniti ih udovima bludničnim? Nipošto! Ili zar ne znate: tko uz bludnicu prione, jedno je tijelo? Jer veli se: Bit će njih dvoje jedno tijelo. A tko prione uz Gospodina, jedan je duh. Bježite od bludnosti! Svaki grijeh koji učini čovjek, izvan tijela je, a bludnik griješi protiv svojega tijela. Ili zar ne znate? Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem! (1 Kor 6,12-19)

SAŽETCI

1. Trebali bi znati ...

- ✓ Vrijednost svoga tijela i spolnosti.
- ✓ Stav Crkve prema neodgovornom spolnom ponašanju u svrhu zaštite psihičkog i fizičkog zdravlja pojedinca.
- ✓ Spolnost – Bog je čovjeka stvorio kao muško i žensko. Stvorio ih je jedno za drugo u ljubavi. Stvorio ih je s erotskom žudnjom i sposobne za uživanje. Stvorio ih je sposobne da prenose život (Y, 400).
- ✓ Homoseksualnost – Crkva prihvaća osobe koje se osjećaju homoseksualnima, ali istodobno kaže da su svi oblici istospolnih odnosa u suprotnosti s Božjim djelom Stvaranja (Y, 415).
- ✓ Masturbacija – teški prekršaj protiv ljubavi jer postavlja za cilj vlastito uzbuđenje i užitek, s kojim nije povezano cjelovito otvaranje ljubavi. Taj čin je protivnost ljubavi u sebi (Y, 409).

2. Više o temi u...

- ✚ YOUCAT, *Katekizam Katoličke Crkve za mlade za mlade*, Verbum, Split, 2011., br. 400 – 415.

OSTALA LITERATURA I IZVORI

- ✚ YOUCAT, *Biblija za mlade*, Verbum, Split, 2016.
- ✚ REMERY M., *Tvitanje s Bogom*, Salesiana, 2018., 4.20; 4.24.
- ✚ Michelangelo Buonarroti, *Stvaranje Adama*, u: <https://www.bitno.net/vjera/benedikt-xvi-stvaranje-pad-otkupljenjeslika-covjeka/> (30.7.2020.)